МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет музичного мистецтва

Кафедра оркестрових інструментів
Кафедра народних інструментів
Кафедра естрадного та народного співу
Кафедра фортепіано
Кафедра хорового диригування
та академічного співу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету ММ
_____Галина БРЕСЛАВЕЦЬ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ»

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність: В5 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма: «Музичне мистецтво»

Профілізації: «Оркестрові струнні інструменти»
«Оркестрові духові та ударні інструменти»
«Народні інструменти»
«Музичне мистецтво естради (інструменталісти)»
«Естрадний спів»
«Народний спів»
«Фортепіано»
«Хорове диригування»
«Оперний спів»
«Концертно-камерний спів»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Харків-2026

Розробники:

Сташевська І. О.	заслужений діяч мистецтв України, доктор педагогічних наук, професор кафедри оркестрових інструментів;
Сташевський А. Я.	заслужений діяч мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри народних інструментів;
Воскобойнікова Ю. В.	доктор мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри хорового диригування та академічного співу;
Рябуха Н. О.	доктор мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри фортепіано;
Бреславець Г. М.	кандидат мистецтвознавства, доцент, декан факультету ММ;
Теслер Т. М.	кандидат мистецтвознавства, доцент, заступник декана факультету ММ, доцент кафедри естрадного та народного співу;
Бойко В. Г.	заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри хорового диригування та академічного співу;
Степанова О.Ю.	кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри фортепіано;
Манько С. Б.	кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри естрадного та народного співу;
Гіголаєва-Юрченко В. О.	кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри хорового диригування та академічного співу;
Сердюк Я. О.	кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри фортепіано;
Трянов М. А.	доктор філософії, викладач кафедри народних інструментів;
Вєтров О. В.	доктор мистецтв, старший викладач кафедри хорового диригування та академічного співу;
Білова Є. Д.	старший викладач кафедри оркестрових інструментів;
Данилюк Я. В.	старший викладач кафедри народних інструментів;
Давидович Л. В.	старший викладач кафедри хорового диригування та академічного співу;
Пасічинська Т. В.	викладач кафедри народних інструментів;
Половинка І. О.	викладач кафедри оркестрових інструментів.

Робочу програму затверджено на засіданнях випускових кафедр:

Кафедра оркестрових інструментів, протокол від 26 серпня 2026 року № 1	_____	Василь ЩЕПАКІН
Кафедра народних інструментів, протокол від 26 серпня 2026 року № 1	_____	Андрій СТАШЕВСЬКИЙ
Кафедра естрадного та народного співу, протокол від 26 серпня 2026 року № 1	_____	Світлана МАНЬКО
Кафедра фортепіано, протокол від 28 серпня 2026 року № 1	_____	Олеся СТЕПАНОВА
Кафедра хорового диригування та академічного співу, протокол від 26 серпня 2026 року № 1	_____	Юлія ВОСКОБОЙНІКОВА

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету ММ
Протокол № 1 від 31 серпня 2026 року

Голова ради факультету ММ _____ Галина БРЕСЛАВЕЦЬ

Опис навчальної дисципліни
«Виконавська майстерність»

<table>
<tr><td rowspan="3">Найменування показників</td><td rowspan="3">Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td><td>Заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів ЄКТС – 15,0</td><td>Галузь знань
В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</td><td colspan="2" rowspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
В5 Музичне мистецтво</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Індивідуальне науково-дослідне завдання –</td><td rowspan="6">Освітньо-професійна програма
«Музичне мистецтво»</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>1, 2</td><td>1, 2</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1, 2, 3</td><td>1, 2, 3</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Загальна кількість годин – 450 год.

Для денної форми навчання:
аудиторних: – 126 год.
самостійної роботи здобувача: 324 год.

Для заочної форми навчання:
аудиторних: – 32 год.
самостійної роботи здобувача: 418 год.</td><td rowspan="8">Другий (магістерський) рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Практичні / семінарські / індивідуальні</td></tr>
<tr><td>126 год.</td><td>32 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>324 год.</td><td>418 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:
год.</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">Вид контролю:
1, 2, 3 сем. – екзамен</td></tr>
<tr></tr>
</table>

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Виконавська майстерність» є обов'язковим освітнім компонентом професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю В5 «Музичне мистецтво» освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво».

Зміст дисципліни спрямований на поглиблення та вдосконалення професійної виконавської майстерності відповідно до обраної профілізації, розвиток художньо-інтерпретаційного мислення, технічної досконалості, артистизму, виконавської самостійності та індивідуального творчого стилю.

Навчання передбачає поглиблене опрацювання музичних творів різних історичних епох, національних шкіл, стилів, жанрів і форм; удосконалення фахових виконавських прийомів; формування та реалізацію самостійних художньо-виконавських концепцій; розвиток професійного слухового контролю, сценічної культури й здатності до критичного оцінювання власної виконавської діяльності.

Репертуарні, технічні, художньо-інтерпретаційні та концертно-виконавські завдання конкретизуються з урахуванням специфіки інструментального, вокального або диригентського виконавства, професійного рівня й індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.

Обсяг дисципліни становить 15 кредитів ЄКТС (450 годин). Вивчення дисципліни здійснюється протягом першого та другого років підготовки й охоплює три семестри (1-й, 2-й і 3-й) за денною та заочною формами здобуття вищої освіти.

Для денної форми навчання загальний обсяг дисципліни становить 450 годин, із яких 126 годин (28 % загального обсягу) відведено на аудиторні практичні та індивідуальні заняття, а 324 години (72 %) — на самостійну роботу здобувачів вищої освіти.

Для заочної форми навчання загальний обсяг дисципліни також становить 450 годин, із яких 32 години (7,1 % загального обсягу) передбачено для аудиторних практичних та індивідуальних занять, а 418 годин (92,9 %) — для самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Основними формами організації освітнього процесу є індивідуальні заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти, а також контрольні заходи.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється у формі екзамену в 1-му, 2-му та 3-му семестрах і передбачає оцінювання рівня сформованості професійних виконавських компетентностей, технічної підготовки, художньої переконливості інтерпретації музичних творів та готовності здобувачів до самостійної виконавської діяльності.

Статус дисципліни – обов’язкова.

Метою навчальної дисципліни є поглиблення та вдосконалення професійної виконавської майстерності здобувачів відповідно до обраної профілізації, розвиток художньо-інтерпретаційного мислення, технічної свободи, артистизму та індивідуального виконавського стилю; формування здатності самостійно розробляти й реалізовувати художні концепції музичних творів, створювати цілісні концертні програми та професійно представляти результати власної творчої діяльності в умовах публічного виступу.

Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна відповідно до ОПП «Музичне мистецтво»

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК 9. Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
	СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
	СК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики.
	СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.
	СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
	СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
	СК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Програмні результати навчання відповідно до ОПП «Музичне мистецтво»

Програмні результати навчання	РН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.
	РН 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
	РН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

	РН 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
	РН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово- стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
	РН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

2. Програма навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Виконавська майстерність» передбачає поглиблене опанування концертно-виконавського репертуару різних історичних епох, національних шкіл, стилів, жанрів і форм відповідно до обраної фахової профілізації.

Зміст навчання спрямований на вдосконалення професійної виконавської техніки, розвиток художньо-інтерпретаційного мислення, формування індивідуального виконавського стилю, здатності до самостійного опрацювання музичних творів, створення художньо цілісних концертних програм та їх публічної презентації.

Індивідуальна виконавська програма формується з урахуванням репертуарних вимог відповідно до професійної підготовки за фахом, рівня професійної підготовки здобувача, його виконавської індивідуальності, творчого потенціалу та індивідуальної освітньої траєкторії.

1. «Фортепіано». Зміст навчальної дисципліни охоплює поглиблене вивчення фортепіанного репертуару різних історико-стильових епох, удосконалення піаністичної техніки, культури звука, художнього інтонування та індивідуальної виконавської інтерпретації.

Репертуарні вимоги:

1. Поліфонічні твори різних історичних епох, зокрема поліфонія Й. С. Баха та інших композиторів.
2. Твори великої форми: сонати, концерти, варіаційні цикли, рондо та інші розгорнуті композиції.
3. Концертно-віртуозні твори: концертні етюди, фантазії, рапсодії, концертні п'єси.
4. Твори малої форми, зокрема фортепіанні мініатюри та цикли мініатюр.
5. Твори українських композиторів різних історичних періодів, зокрема сучасний фортепіанний репертуар.

2. «Оркестрові струнні інструменти». Зміст дисципліни передбачає вдосконалення професійної майстерності гри на відповідному струнному інструменті, розвиток інтонаційної культури, техніки звуковедення, художньо-стильового мислення та концертної самостійності.

Репертуарні вимоги:

1. Твори великої форми: сонати, концерти, концертні частини, варіаційні цикли.
2. Твори різних історичних епох і національних композиторських шкіл.
3. Концертні п'єси та твори віртуозного характеру.
4. Твори малої форми, зокрема кантиленні та характерні п'єси.
5. Твори українських композиторів, у тому числі сучасні композиції для відповідного струнного інструмента.

3. «Оркестрові духові та ударні інструменти». Зміст навчальної дисципліни диференціюється відповідно до специфіки духових та ударних інструментів і передбачає вдосконалення сольної виконавської майстерності, технічної свободи, темброво-динамічного мислення, художньої інтерпретації та концертної стабільності.

Репертуарні вимоги для духових інструментів:

1. Твори великої форми: концерти, сонати, концертні цикли.
2. Концертні п'єси різного характеру та ступеня технічної складності.
3. Твори класичного, романтичного, сучасного та українського репертуару.
4. Твори з використанням характерних для інструмента виконавських прийомів.
5. Технічно складні фрагменти сольного й оркестрового репертуару.

Репертуарні вимоги для ударних інструментів:

1. Сольні твори для ударних інструментів із визначеною висотою звука.
2. Сольні твори для ударних інструментів із невизначеною висотою звука.
3. Концертні композиції для одного або декількох ударних інструментів.
4. Твори сучасного репертуару з використанням різноманітних темброві і ритмічних технік.
5. Твори українських і зарубіжних композиторів, що передбачають застосування специфічних виконавських прийомів.

4. «Народні інструменти». Зміст навчальної дисципліни спрямований на поглиблення виконавської майстерності відповідно до обраного народного інструмента, опанування оригінального й перекладеного концертного репертуару, розвиток технічної свободи та індивідуальної художньої інтерпретації.

Репертуарні вимоги:

1. Поліфонічні твори або твори поліфонічного складу відповідно до виконавських можливостей інструмента.
2. Твори великої форми: сонати, концерти, сюїти, варіаційні цикли та інші розгорнуті композиції.
3. Оригінальні твори для відповідного народного інструмента.
4. Концертні п'єси, віртуозні твори та концертні обробки народних пісень і танців.
5. Твори українських композиторів, у тому числі сучасні композиції.
6. Твори малої форми, зокрема характерні та ліричні п'єси.

5. «Музичне мистецтво естради та джазу (інструменталісти)». Зміст навчальної дисципліни передбачає розвиток професійної майстерності естрадно-джазового інструменталіста, опанування стилістики різних напрямів джазової та естрадної музики, удосконалення імпровізаційного мислення, технічної свободи й

індивідуальної творчої манери.

Репертуарні вимоги:

1. Джазові стандарти різних стильових напрямів.
2. Інструментальні композиції у стилях свінг, бібоп, блюз, фанк, ф'южн та інших напрямах естрадно-джазової музики.
3. Твори з розгорнутими імпровізаційними епізодами.
4. Оригінальні композиції та авторські аранжування.
5. Твори сучасних українських і зарубіжних композиторів та виконавців.
6. Концертні композиції, що демонструють технічну й художню майстерність відповідного інструменталіста.

6. «Естрадний спів». Зміст дисципліни спрямований на вдосконалення професійної естрадної вокальної майстерності, опанування різних стильових напрямів сучасної популярної музики, розвиток індивідуальної виконавської манери, сценічної пластики, артистизму та творчої самостійності.

Репертуарні вимоги:

1. Вокальні твори з мюзиклів із відповідним сценічним рішенням.
2. Українські естрадні композиції різних історичних періодів, зокрема сучасні твори та ретрорепертуар.
3. Зарубіжні естрадні композиції у власній виконавській інтерпретації.
4. Вокальні твори різних стилістичних напрямів: джаз, рок, диско, реггі, поп та інші.
5. Авторська композиція або оригінальна авторська інтерпретація відомого твору відповідно до вимог робочої програми.
6. Концертні номери з елементами сценічного руху, акторської майстерності та цілісного художнього оформлення.

7. «Народний спів». Зміст навчальної дисципліни спрямований на поглиблення професійної майстерності народного співу, опанування різножанрових зразків народнопісенної творчості, збереження автентичних стильових особливостей, розвиток індивідуальної вокальної манери та сценічної культури.

Репертуарні вимоги:

1. Українські народні пісні календарно-обрядового та родинно-обрядового циклів.
2. Ліричні, лірико-драматичні, історичні пісні та балади.
3. Жартівливі, танцювальні, побутові й характерні народні пісні.
4. Зразки народнопісенних традицій різних регіонів України.
5. Народні пісні в обробках і аранжуваннях українських композиторів.
6. Авторські вокальні твори, стилізовані в народнопісенній традиції.
7. Зразки народнопісенної творчості інших народів відповідно до індивідуальної програми.

8. «Концертно-камерний спів». Зміст дисципліни передбачає вдосконалення академічної вокальної майстерності у сфері камерно-вокального виконавства, поглиблене опрацювання вокальної лірики різних історичних епох і композиторських шкіл, розвиток культури інтонування, слова й художньої

інтерпретації.

Репертуарні вимоги:

1. Старовинні арії та вокальні твори добарокової й барокової доби.
2. Арії з кантат, ораторій та інших вокально-інструментальних творів.
3. Камерно-вокальні твори композиторів класичної та романтичної епох.
4. Романси, пісні й вокальні цикли українських композиторів.
5. Камерно-вокальні твори зарубіжних композиторів XIX–XXI століть.
6. Сучасний український та зарубіжний камерно-вокальний репертуар.

9. «Оперний спів». Зміст навчальної дисципліни спрямований на вдосконалення професійної академічної вокальної майстерності в оперному жанрі, розвиток вокально-сценічної техніки, драматургічного мислення, сценічної переконливості й здатності до художнього втілення оперного образу.

Репертуарні вимоги:

1. Оперні арії композиторів різних історичних епох.
2. Арії та сцени з опер українських композиторів.
3. Аріозо, монологи, речитативи та розгорнуті вокальні сцени відповідно до особливостей голосу й індивідуальної програми.
4. Арії з оперет та інших музично-сценічних творів.
5. Старовинні, класичні та кантатно-ораторіальні арії.
6. Твори сучасного оперного репертуару, доступні за рівнем вокально-технічної підготовки здобувача.

10. «Хорове диригування». Зміст навчальної дисципліни передбачає поглиблення професійної диригентської майстерності, удосконалення мануальної техніки, навичок художнього аналізу хорових партитур, розвитку музично-драматургічного мислення та здатності до самостійної інтерпретації хорових творів.

Репертуарні вимоги:

1. Хорові твори епохи Відродження: мотети, мадригали, хорові мініатюри та твори великих форм.
2. Хорові твори доби бароко: духовні й світські композиції, кантатно-ораторіальні та інші монументальні жанри.
3. Хорові твори віденських класиків: Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Л. ван Бетховена.
4. Хорові твори доби романтизму: камерні й монументальні композиції Й. Брамса, Р. Шумана, Г. Берліоза, Ш. Гуно та інших композиторів.
5. Українська духовна хорова музика XVII–XIX століть: партесні твори, духовні концерти, зокрема творчість М. Дилецького, М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя.
6. Хорові твори українських композиторів XX — початку XXI століття: Л. Дичко, Є. Станковича, В. Зубицького, В. Яковчука та інших.
7. Хорові твори зарубіжних композиторів XX — початку XXI століття: Ю. Буцка, М. Сидельникова, Б. Целковнікова, Е. Вітакера, К. Нюстедта та інших.

Конкретний зміст і обсяг виконавської програми визначаються завданнями відповідного семестру та індивідуальним планом здобувача.

Зміст і послідовність роботи над виконавською програмою охоплюють початковий, основний та завершальний етапи її опанування, спрямовані на поглиблений аналіз музичного тексту, удосконалення виконавської техніки, формування індивідуальної художньо-інтерпретаційної концепції та підготовку до публічного виступу з урахуванням специфіки фахової профілізації здобувача.

Теми занять мають наскрізний характер і опрацьовуються у кожному семестрі відповідно до змісту індивідуальної виконавської програми здобувача.

Розділ 1. Початковий етап роботи над індивідуальною виконавською програмою

Тема 1. Вивчення музичного тексту, визначення художнього змісту, стилю, жанру та форми твору.

Формування загального художньо-слухового уявлення про музичний твір, усвідомлення авторського задуму через поглиблене прочитання та виконавський аналіз музичного тексту в єдності його інтонаційно-драматургічних, структурно-композиційних і жанрово-стильових особливостей.

Ознайомлення з історико-культурним контекстом створення твору, особливостями індивідуального композиторського стилю, жанровими традиціями та характерними принципами виконавської практики відповідної епохи. Опрацювання авторських ремарок, порівняння нотних редакцій, ознайомлення з виконавськими трактуваннями провідних музикантів.

Робота над точністю прочитання музичного тексту відповідно до специфіки фахової профілізації. В інструментальному виконавстві основна увага приділяється точності прочитання нотного тексту, особливостям фактури, аплікатури, штрихів, артикуляції, звуковидобування та звуковедення, початковому визначенню темброво-динамічних характеристик звучання з урахуванням художньо-виражальних і технічних можливостей відповідного інструмента. У вокальному виконавстві здійснюється комплексне опрацювання музичного й поетичного текстів, визначення їх змістових та інтонаційних взаємозв'язків, особливостей вокальної декламації, дикції, співацького дихання, фразування, тембрового забарвлення та характеру відтворення художнього образу відповідно до жанрово-стильової специфіки твору. У хоровому диригуванні передбачається детальне вивчення хорової партитури, особливостей голосоведення, фактурної організації, ансамблевих співвідношень, вокально-хорового інтонування та художніх завдань, які визначають характер диригентського жесту й принципи формування цілісного хорового звучання.

Тема 2. Виявлення основних виконавських труднощів і визначення шляхів їх подолання.

Виявлення основних технічних, інтонаційних, ритмічних, артикуляційних і художньо-виконавських труднощів у процесі початкового опанування музичних творів індивідуальної програми. Добір ефективних способів подолання

виконавських труднощів з урахуванням індивідуальних можливостей здобувача. Усвідомлення взаємозв'язку технічних і художніх завдань як основи формування виконавської інтерпретації.

Зміст роботи конкретизується відповідно до специфіки профілізації. В інструментальному виконавстві увага приділяється аплікатурі, штриховій техніці, координації рухів, інтонаційній точності, артикуляції та особливостям звуковидобування відповідного інструмента. У вокальному виконавстві – організації співацького дихання, звукоутворенню, регістровій узгодженості, дикції, вокальному інтонуванню та подоланню теситурних і технічних труднощів з урахуванням особливостей академічного, естрадного й народного співу. У хоровому диригуванні – координації диригентських рухів, метроритмічній організації жесту, техніці вступів і зняття звучання, передачі артикуляції, динаміки та характеру музичного розвитку.

Тема 3. Формування попередньої художньо-інтерпретаційної концепції музичного твору.

Формування попередньої художньо-інтерпретаційної концепції музичного твору, розвиток здатності до самостійного пошуку й обґрунтування виконавських рішень.

Практичне опрацювання музичного тексту, робота над точністю інтонування, ритмічною організацією, артикуляцією, звуковидобуванням, координацією виконавських рухів і якістю звучання, досягнення технічної впевненості, свободи виконавського апарату. Визначення характеру звучання, логіки розвитку музичної думки, основних інтонаційно-смислових опор і кульмінаційних зон. Пошук індивідуального виконавського трактування з урахуванням авторського задуму, стильових закономірностей та художньо-виконавських традицій.

Зміст роботи конкретизується відповідно до специфіки профілізації. В інструментальному виконавстві увага приділяється пошуку характеру звуку, темброво-динамічних співвідношень, артикуляційної виразності та індивідуального фразування. У вокальному виконавстві – осмисленню музично-поетичного змісту, виразності вокального інтонування, особливостей декламації, тембрового забарвлення та художньо-емоційного втілення образу. У хоровому диригуванні – формуванню слухового уявлення про хорове звучання, визначенню характеру звуковедення, ансамблевих співвідношень, динамічного розвитку та засобів диригентського втілення художнього задуму.

Визначення основних напрямів подальшого вдосконалення індивідуальної інтерпретації, спрямованого на досягнення художньої цілісності, стильової переконливості та виразності виконання.

Розділ 2. Основний етап опанування виконавської програми

Тема 4. Удосконалення виконавської техніки відповідно до специфіки профілізації.

Поглиблене вдосконалення виконавської техніки у процесі опанування музичних творів індивідуальної програми. Розвиток технічної свободи, точності, координації виконавських рухів, інтонаційної та ритмічної стабільності,

артикуляційної чіткості й культури звуковидобування. Систематична робота над різними видами виконавської техніки відповідно до характеру музичного матеріалу, його фактурних, темпоритмічних, артикуляційних і динамічних особливостей. Застосування варіативних способів опрацювання технічно складних фрагментів, удосконалення координації, рухової свободи, точності й економності виконавських дій. Поступове досягнення необхідного темпу, технічної впевненості, витривалості та стабільності виконання зі збереженням якості звуку, інтонаційної виразності й художньої спрямованості музичного розвитку.

Зміст практичної роботи конкретизується відповідно до специфіки профілізації. В інструментальному виконавстві вдосконалюються різновиди техніки, аплікатура, штрихові й артикуляційні прийоми, координація рухів, звуковидобування та темброва якість звучання з урахуванням конструктивних і акустичних особливостей інструмента. В естрадно-інструментальному виконавстві додаткова увага приділяється ритмічній гнучкості, стильовій артикуляції та технічним прийомам імпровізації. У вокальному виконавстві здійснюється робота над удосконаленням співацького дихання, звукоутворення, регістрової узгодженості, вокальної рухливості, кантилени, дикції, інтонаційної точності та темброво-динамічної гнучкості з урахуванням особливостей академічного, естрадного й народного співу. У хоровому диригуванні вдосконалюються мануальна техніка, координація диригентських рухів, виразність жесту, точність передачі метроритму, артикуляції, динаміки, темпових змін і характеру звуковедення.

Розвиток професійного слухового та рухового самоконтролю, здатності до самостійного вдосконалення виконавської техніки й раціональної організації індивідуальної роботи. Досягнення технічної надійності, свободи виконавського апарату та впевненого володіння прийомами гри як необхідної умови художньо переконливого втілення індивідуальної інтерпретації музичних творів.

Тема 5. Робота над музичною драматургією, художнім інтонуванням і засобами виконавської виразності.

Поглиблена робота над художньо-образним змістом і музичною драматургією творів індивідуальної виконавської програми. Удосконалення виразності музичного інтонування, фразування, артикуляції, динаміки, агогіки, темпоритмічної організації та тембрової різноманітності звучання. Осмислення логіки розвитку музичної думки, співвідношення окремих інтонаційних елементів, фраз, розділів і кульмінаційних зон. Формування здатності до художньо переконливого відтворення музичної драматургії засобами виконавської виразності.

Опрацювання характеру звуку, інтонаційно-смислових акцентів, динамічних співвідношень, артикуляційних і тембрових відтінків відповідно до жанрово-стильових особливостей твору та індивідуального виконавського задуму.

Зміст практичної роботи конкретизується відповідно до специфіки профілізації. В інструментальному виконавстві увага приділяється культурі звуковидобування, виразності інтонування, темброво-динамічній диференціації, артикуляції, штриховій різноманітності, фразуванню та фактурному балансу. В естрадно-інструментальному виконавстві додатково опрацьовуються особливості

ритмічної пульсації, груву, стильової артикуляції та імпровізаційного розвитку музичного матеріалу. У вокальному виконавстві вдосконалюються музично-словесне інтонування, вокальна декламація, виразність поетичного тексту, фразування, темброве забарвлення, динамічна гнучкість та емоційна переконливість художнього образу відповідно до особливостей академічного, естрадного й народного співу. У хоровому диригуванні здійснюється робота над передачею музичної драматургії засобами диригентського жесту, виразністю фразування, характером звуковедення, динамічним розвитком, тембровим балансом і художньою цілісністю хорового звучання.

Тема 6. Розвиток стильової компетентності та індивідуального виконавського мислення.

Опрацювання жанрово-стильових особливостей музичних творів індивідуальної виконавської програми. Удосконалення вмінь відтворювати характерні ознаки музичних стилів, композиторських шкіл і виконавських традицій засобами інтонування, артикуляції, фразування, темпоритму, динаміки та тембрової виразності. Формування усвідомленого ставлення до стильової відповідності виконання, розвиток здатності поєднувати авторський задум, історично сформовані виконавські традиції та власне художнє бачення музичного твору.

Робота над стильовою виразністю виконання, пошук характерних звукових, артикуляційних, темпових і динамічних рішень відповідно до особливостей музичного матеріалу. Порівняння різних виконавських трактувань, осмислення їх художньої переконливості та доцільності застосування окремих інтерпретаційних прийомів. Розвиток внутрішнього слуху, художньої уяви, інтонаційного мислення та здатності самостійно знаходити виразні засоби втілення музичного змісту. Удосконалення навичок творчого пошуку, варіативного опрацювання музичних фраз і побудов, формування індивідуальної виконавської манери без порушення стильової природи твору.

Зміст практичної роботи конкретизується відповідно до специфіки профілізації. В академічному інструментальному виконавстві увага приділяється стильовим особливостям звуковидобування, штрихової техніки, артикуляції, фразування, агогіки, темброво-динамічних співвідношень та характерних виконавських прийомів різних епох. У виконавстві на народних інструментах — відтворенню національних виконавських традицій, характерної орнаментики, інтонаційної та жанрової специфіки репертуару. В естрадно-інструментальному виконавстві — особливостям джазової та естрадної стилістики, ритмічної організації, груву, імпровізації та індивідуального звукового почерку. У вокальному виконавстві — стильовій відповідності звукоутворення, вокального інтонування, декламації, фразування, орнаментики та художнього втілення музично-поетичного образу з урахуванням традицій оперного, концертно-камерного, естрадного й народного співу. У хоровому диригуванні — відтворенню стильових особливостей хорової музики через характер диригентського жесту, артикуляцію, темпоритм, динаміку, тембровий баланс і принципи організації хорового звучання.

Тема 7. Формування цілісної художньої інтерпретації музичних творів.

Поглиблена робота над формуванням цілісної художньо-виконавської концепції музичних творів індивідуальної програми. Узагальнення результатів технічного, інтонаційного, стильового та художньо-виразового опрацювання музичного матеріалу. Досягнення єдності авторського задуму, індивідуального виконавського бачення та засобів його практичного втілення. Удосконалення логіки музичного розвитку, драматургічної послідовності, співвідношення окремих розділів, кульмінаційних зон і цілісної художньої форми твору.

Опрацювання музичних творів у цілісному звучанні, узгодження темпових, динамічних, артикуляційних, агогічних і тембрових рішень відповідно до художньо-інтерпретаційного задуму. Робота над органічністю переходів між музичними побудовами, безперервністю інтонаційного розвитку, виразністю фразування та збереженням єдиної драматургічної лінії. Удосконалення здатності поєднувати технічну свободу, слуховий контроль, емоційну виразність і художню переконливість виконання. Формування навичок цілісного виконавського мислення, усвідомленого керування музичним часом і звуковим розвитком твору.

Зміст практичної роботи конкретизується відповідно до специфіки профілізації. В інструментальному виконавстві увага приділяється цілісності звукової концепції, темброво-динамічній єдності, інтонаційній виразності, фактурному балансу та органічному поєднанню технічних і художніх засобів виконання. В естрадно-інструментальному виконавстві додатково опрацьовується взаємозв'язок композиційної структури, ритмічної організації та імпровізаційних елементів у формуванні індивідуальної інтерпретації. У вокальному виконавстві вдосконалюється цілісне відтворення музично-поетичного змісту, єдність вокальної техніки, словесної виразності, фразування, тембрового забарвлення та емоційно-сценічного втілення художнього образу відповідно до специфіки оперного, концертно-камерного, естрадного й народного співу. У хоровому диригуванні здійснюється робота над формуванням цілісної диригентської інтерпретації, узгодженням художнього задуму, виразності диригентського жесту, динамічного розвитку, тембрового балансу та драматургічної єдності хорового звучання.

Розділ 3. Завершальний етап роботи над виконавською програмою

Тема 8. Узгодження технічних, художньо-інтерпретаційних і сценічних завдань.

Завершальне опрацювання музичних творів індивідуальної виконавської програми, спрямоване на досягнення органічної єдності технічної майстерності, художньо-інтерпретаційної виразності та сценічної переконливості виконання. Узгодження технічних прийомів із характером музичного інтонування, фразуванням, темпоритмічною організацією, динамікою, артикуляцією та драматургічним розвитком твору. Удосконалення виконавської свободи, художньої цілісності, точності реалізації індивідуального інтерпретаційного задуму та здатності зберігати якість звучання в умовах цілісного виконання.

Закріплення технічно складних фрагментів у контексті цілісної музичної форми, удосконалення переходів між розділами, логіки кульмінаційного розвитку,

темброво-динамічних співвідношень та безперервності музичного руху. Розвиток активного слухового контролю, концентрації уваги, виконавської витримки та здатності до свідомого керування технічними й художніми засобами під час виконання твору без зупинок. Формування навичок своєчасного виявлення й коригування виконавських недоліків без порушення загальної художньої концепції.

Зміст практичної роботи конкретизується відповідно до специфіки профілізації. В інструментальному виконавстві увага приділяється узгодженню технічної свободи, інтонаційної точності, артикуляційно-штрихової виразності, темброво-динамічного розвитку та фактурного балансу. В естрадно-інструментальному виконавстві додатково вдосконалюється поєднання технічної стабільності, ритмічної свободи, імпровізаційності та сценічної взаємодії. У вокальному виконавстві опрацьовується єдність вокально-технічних засобів, музично-словесного інтонування, фразування, тембрової виразності, емоційного стану та сценічного втілення художнього образу відповідно до специфіки оперного, концертно-камерного, естрадного й народного співу. У хоровому диригуванні здійснюється узгодження диригентської техніки, внутрішньослухового контролю, художнього задуму, виразності жесту та способів керування хоровим звучанням.

Досягнення технічної надійності, свободи художнього висловлювання та узгодженості всіх компонентів виконавського процесу як необхідної передумови завершальної репетиційної роботи й публічного представлення індивідуальної концертної програми.

Тема 9. Самостійне опрацювання та вдосконалення індивідуальної виконавської програми.

Поглиблена самостійна робота над музичними творами індивідуальної виконавської програми, спрямована на закріплення досягнутого рівня технічної майстерності, художньої виразності та інтерпретаційної самостійності. Удосконалення навичок цілісного виконання музичних творів, збереження драматургічної послідовності, інтонаційної осмисленості, темпоритмічної стабільності та художньої переконливості. Розвиток здатності до самостійного прийняття виконавських рішень, свідомого керування засобами музичної виразності та послідовної реалізації індивідуального художнього задуму.

Практичне опрацювання окремих фрагментів і творів у цілому, виявлення та усунення технічних, інтонаційних, ритмічних і художньо-виконавських недоліків. Удосконалення точності музичного тексту, якості звуковидобування, артикуляції, фразування, динамічних співвідношень і тембрової виразності. Застосування різних способів репетиційної роботи, варіативного опрацювання складних епізодів, виконання творів у концертному темпі та закріплення виконавських навичок. Використання аудіо- та відеозаписів власного виконання для критичного оцінювання художніх результатів, розвитку слухового самоконтролю та коригування інтерпретаційних рішень.

Досягнення стабільності, технічної свободи та художньої завершеності індивідуальної виконавської програми, готовності до її репетиційного опрацювання й подальшого публічного представлення.

Тема 10. Репетиційна підготовка, формування виконавської стабільності та публічне представлення концертної програми.

Репетиційна робота над творами індивідуальної виконавської програми, спрямована на досягнення технічної надійності, художньої завершеності та сценічної переконливості виконання. Закріплення індивідуальної художньо-інтерпретаційної концепції, удосконалення інтонаційної виразності, темпоритмічної організації, артикуляції, динаміки, фразування та драматургічної цілісності музичних творів.

Практичне опрацювання концертної програми в умовах, наближених до публічного виступу. Цілісне виконання творів без зупинок, удосконалення виконавської витривалості, стабільності та концентрації уваги. Виявлення й усунення технічних і художньо-виконавських недоліків, розвиток активного слухового контролю, здатності зберігати виконавську свободу та цілісність художнього задуму.

Формування психологічної готовності до концертного виступу, сценічної витримки, виконавської впевненості та здатності керувати емоційним станом. Удосконалення сценічної культури, артистизму й художньої комунікації зі слухацькою аудиторією. Публічне представлення концертної програми як результат професійного становлення самостійного, технічно досконалого та художньо переконливого виконавця-інтерпретатора.

3. Структура навчальної дисципліни

на кожний семестр

Назви змістових модулів	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Початковий етап роботи над індивідуальною виконавською програмою												
Тема 1. Вивчення музичного тексту, визначення художнього змісту, стилю, жанру та форми твору	12				3	9	12				1	11
Тема 2. Виявлення основних виконавських труднощів і визначення шляхів їх подолання	10				3	7	10				1	9

Тема 3. Формування попередньої художньо-інтерпретаційної концепції музичного твору	13				4	9	13				1	12
Разом за 1 розділ	35				10	25	35				3	32
Розділ 2. Основний етап опанування виконавської програми												
Тема 4. Удосконалення виконавської техніки відповідно до специфіки профілізації.	20				6	14	20				1	19
Тема 5. Робота над музичною драматургією, художнім інтонуванням і засобами виконавської виразності.	20				6	14	20				1	19
Тема 6. Розвиток стильової компетентності та індивідуального виконавського мислення	16				5	11	16				1	15
Тема 7. Формування цілісної художньої інтерпретації музичних творів	19				5	14	19				1	18
Разом за 2 розділ	75				22	53	75				4	71
Розділ 3. Завершальний етап роботи над виконавською програмою												
Тема 8. Узгодження технічних, художньо-інтерпретаційних і сценічних завдань	12				3	9	12				1	11

Тема 9. Самостійне опрацювання та вдосконалення індивідуальної виконавської програми	12				3	9	12				1	11
Тема 10. Репетиційна підготовка, формування виконавської стабільності та публічне представлення концертної програми	16				4	12	16				1	15
Разом за 3 розділ	40				10	30	40				3	37
Усього годин	150				42	108	150				10	140

4. Теми семінарських / практичних / індивідуальних занять на кожний семестр

№ з/п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
1	Початкове опрацювання музичних творів індивідуальної виконавської програми, визначення їх жанрово-стильових особливостей та художнього змісту	4	1
2	Робота над точністю відтворення музичного тексту, особливостями інтонування, метроритмічної та фактурної організації	4	1
3	Виявлення основних виконавських труднощів і практичне опрацювання способів їх подолання	4	1
4	Удосконалення основних технічних прийомів відповідно до специфіки профілізації та характеру музичного матеріалу	4	1
5	Робота над культурою звуковидобування, звуковедення, артикуляцією та виразністю музичного фразування	4	1
6	Опрацювання темпоритмічної організації, динамічних співвідношень і характеру музичного розвитку	4	1
7	Робота над відтворенням художньо-образного змісту музичних творів засобами виконавської виразності	4	1
8	Формування попереднього художньо-інтерпретаційного задуму та індивідуального виконавського трактування	4	1
9	Узгодження технічних і художньо-виконавських завдань, опрацювання завершених музичних побудов	4	1
10	Закріплення вивченого репертуару, формування виконавської впевненості та підготовка до семестрового підсумкового контролю	6	1
	Усього	**42**	**10**

5. Теми самостійної роботи на кожний семестр

№ з/п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
1	Самостійне опрацювання музичного тексту творів індивідуальної виконавської програми	5	7
2	Вивчення та закріплення музичного матеріалу, формування надійності його відтворення	5	7
3	Ознайомлення з історико-культурним контекстом, жанрово-стильовими особливостями та виконавськими традиціями творів	5	7
4	Удосконалення основних виконавських навичок і культури звуковидобування відповідно до специфіки профілізації	5	7
5	Самостійна робота над розвитком професійної виконавської техніки	5	7
6	Опрацювання артикуляційних, штрихових і звуковиражальних прийомів відповідно до специфіки профілізації	5	7

7	Робота над фактурними особливостями, голосоведенням і звуковим балансом музичних творів	5	7
8	Удосконалення темпоритмічної організації, координації та виконавської точності	5	7
9	Самостійне опрацювання складних інтонаційних, ритмічних і технічних елементів музичного матеріалу	5	7
10	Опанування особливостей виконання творів різних жанрів, форм і стилів	5	7
11	Робота над художньо-образним змістом і характером музичного висловлювання	5	7
12	Формування художнього образу та засобів відтворення емоційного змісту музичного твору	5	7
13	Опрацювання жанрово-стильових особливостей виконавської інтерпретації	6	7
14	Самостійний пошук і вдосконалення індивідуальних засобів виконавської виразності	6	7
15	Робота над темброво-динамічною та інтонаційною виразністю виконання	6	7
16	Виявлення й подолання виконавських труднощів у складних фрагментах музичних творів	6	7
17	Опрацювання музичної драматургії, фразування та кульмінаційного розвитку	6	7
18	Робота над цілісністю музичної форми, співвідношенням окремих розділів і загальною логікою виконання	6	7
19	Розвиток виконавського артистизму, творчої ініціативи, слухового контролю та самостійності інтерпретаційних рішень	6	7
20	Самостійна підготовка індивідуальної виконавської програми до підсумкового виконання	6	7
	Усього	**108**	**140**

Завдання для самостійної роботи здобувача освіти

1. Самостійне опрацювання музичних творів індивідуальної виконавської програми, удосконалення професійної виконавської техніки, художньої виразності та інтерпретаційної майстерності відповідно до специфіки профілізації.

2. Опрацювання рекомендованої наукової, навчальної та методичної літератури з питань музично-виконавського мистецтва, виконавської інтерпретації, удосконалення професійної техніки та методики роботи над музичними творами.

3. Аналіз жанрово-стильових особливостей музичних творів індивідуальної програми, їх художньо-образного змісту, музичної драматургії та засобів виконавської виразності.

4. Прослуховування та перегляд аудіо- й відеозаписів музичних творів, порівняльний аналіз виконавських інтерпретацій, визначення особливостей художнього трактування, інтонування, фразування, темпоритму та звукової виразності.

5. Вивчення виконавських стилів і творчого досвіду видатних представників інструментального, вокального та диригентського мистецтва відповідно до профілізації. Осмислення виконавських традицій і формування власного художньо-інтерпретаційного підходу.

6. Відвідування концертів, музичних вистав, творчих зустрічей, майстер-класів та інших мистецьких заходів. Аналіз художньо-виконавського рівня, сценічної культури й особливостей інтерпретації музичних творів.

7. Самостійна репетиційна підготовка індивідуальної виконавської програми, розвиток виконавської стабільності, артистизму, сценічної витримки та готовності до публічного представлення музичних творів.

6. Методи навчання. Форми поточного та підсумкового контролю

Методи навчання:

- ***Словесні***: вербальне пояснення, бесіда, дискусія;
- ***Пояснювально-ілюстративні***: наочна ілюстрація, презентація, метод пластичного інтонування тощо;
- ***Художньо-практичні***: репродуктивний, проблемно-пошуковий, творчий, проектний тощо.

Форми поточного контролю: прослуховування на індивідуальних заняттях виконання музичних творів індивідуальної програми, академконцерт. Здійснюється протягом семестру під час індивідуальних занять та передбачає оцінювання результатів роботи здобувача над творами індивідуальної виконавської програми, рівня його технічної та художньо-інтерпретаційної майстерності, самостійності у вирішенні виконавських завдань та готовності концертної програми до публічного виконання.

Форма семестрового підсумкового контролю: екзамен (1, 2 та 3 сем.).

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти. Критерії оцінювання.

Вид навчальної діяльності та контролю	Максимальна кількість балів
Поточний контроль:	60
● Робота на індивідуальних заняттях	20
● Самостійна робота над індивідуальною виконавською програмою	20
● Академічний концерт (контрольне виконання)	20
Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	40
Усього за семестр	100

Додаткові бали можуть бути зараховані (за умови дотримання загальних вимог 100-бальної системи оцінювання):

- за виступи на академконцертах – до 10 балів;
- за перемогу в конкурсі музикантів-виконавців – до 10 балів.

Максимальна кількість балів, яка може бути набрана до підсумкової форми контролю (екзамену) в кожному семестрі, становить 60 балів.

Критерії поточного оцінювання щосеместру — до 60 балів

Робота на індивідуальних заняттях — до 20 балів

Оцінювання здійснюється за результатами опрацювання індивідуальної виконавської програми протягом семестру.

Критерій оцінювання	**Максимальна кількість балів**
Якість опанування музичного матеріалу, точність відтворення нотного тексту або відповідної виконавської основи, розуміння форми й художнього змісту творів	5
Рівень розвитку та вдосконалення професійної виконавської техніки, володіння спеціальними виконавськими прийомами відповідно до профілізації	5
Стильова й жанрова відповідність виконання, виразність музичного інтонування, обґрунтованість художньо-інтерпретаційних рішень	5
Результативність опрацювання виконавських завдань, динаміка професійного розвитку, здатність використовувати рекомендації викладача для вдосконалення виконання	5
Разом	**20**

Оцінювання ґрунтується на фактично продемонстрованих результатах навчальної діяльності здобувача. Сам факт присутності на занятті не є самостійним критерієм нарахування балів.

3.2. Самостійна робота — до 20 балів

Самостійна робота спрямована на поглиблене опрацювання репертуару, удосконалення професійної виконавської техніки, розвиток інтерпретаційного мислення та формування навичок самоконтролю.

Критерій оцінювання	**Максимальна кількість балів**
Якість і повнота виконання індивідуальних завдань з опрацювання музичних творів	6
Самостійність у вирішенні технічних, художньо-інтерпретаційних і творчих завдань	8
Здатність до самоаналізу, критичного оцінювання та коригування власного виконання	6
Разом	**20**

Результати самостійної роботи перевіряються шляхом виконання підготовлених творів або їх фрагментів, демонстрування самостійно опрацьованих виконавських прийомів, обговорення інтерпретаційних рішень, аналізу власного виконання та інших завдань відповідно до профілізації.

За потреби можуть використовуватися аудіо- та відеозаписи, результати самостійного музично-виконавського аналізу та інші матеріали, які підтверджують виконання індивідуальних завдань.

3.3. Академічний концерт (контрольне виконання) — до 20 балів

Академічний концерт є формою поточного контролю, спрямованою насамперед на визначення рівня технічної підготовленості здобувача, сформованості професійних виконавських навичок, володіння спеціальними виконавськими прийомами та здатності до стабільного виконання музичних творів. На академічний концерт виносяться переважно 1-2 твори технічного спрямування на вибір: етюди, концертні етюди, віртуозні п'єси, технічно складні композиції або інші твори та виконавські завдання, що дають змогу об'єктивно оцінити професійно-технічну підготовку здобувача відповідно до обраної профілізації.

Конкретний зміст академічного концерту визначається індивідуально відповідно до виконавської програми здобувача, специфіки інструмента або голосу та вимог профільної кафедри.

Критерії оцінювання академічного концерту:

Критерій оцінювання	**Максимальна кількість балів**
Точність виконання музичного матеріалу, метроритмічна та інтонаційна стабільність відповідно до профілізації	5
Рівень технічної підготовленості, свобода й координація виконавських дій	5
Володіння спеціальними виконавськими прийомами, якість звуковидобування, голосоутворення або диригентської техніки	5
Стильова відповідність, художня виразність, виконавська стабільність і сценічна культура	5
Разом	**20**

Кожен критерій оцінюється від 0 до 5 балів відповідно до рівня продемонстрованих результатів:

- **5 балів** — високий рівень, точне, технічно вільне й переконливе виконання;
- **4 бали** — добрий рівень, окремі несуттєві недоліки;
- **3 бали** — задовільний рівень, помітні, але не критичні технічні або художні недоліки;
- **2 бали** — недостатній рівень, істотні помилки та нестабільність виконання;
- **1 бал** — низький рівень, значна частина вимог не виконана;
- **0 балів** — результат за відповідним критерієм не продемонстровано.

Результат академічного концерту враховується в межах поточного контролю та не може перевищувати 20 балів.

У разі застосування іншої форми контрольного виконання, передбаченої робочою програмою та вимогами профільної кафедри, використовуються відповідні критерії оцінювання в межах тих самих 20 балів.

4. Підсумковий семестровий контроль (екзамен) — до 40 балів

Формою підсумкового семестрового контролю в 1-му, 2-му та 3-му семестрах є екзамен.

Екзамен проводиться у формі виконання творів з індивідуальної виконавської програми здобувача, сформованої відповідно до обраної фахової профілізації, професійного рівня, індивідуальних виконавських можливостей та програмних вимог відповідного семестру.

Екзаменаційна програма передбачає виконання музичних творів, що дають змогу комплексно оцінити професійну виконавську майстерність, рівень технічної підготовленості, художньо-інтерпретаційне мислення, стильову компетентність, артистизм і сценічну культуру здобувача.

Конкретний склад екзаменаційної програми, кількість творів, їх жанрово-стильові характеристики та рівень складності визначаються індивідуально й погоджуються профільною кафедрою.

Критерії оцінювання екзаменаційного виконання:

Критерій оцінювання	**Максимальна кількість балів**
Точність і змістова відповідність виконання: дотримання музичного тексту або визначеної виконавської основи, ритмічна й інтонаційна точність, структурна цілісність, розуміння змісту твору	10
Професійна виконавська техніка: рівень володіння інструментом, голосом або диригентською технікою; технічна свобода, координація, якість звуковидобування, артикуляція, динаміка та надійність виконання	10
Художньо-стильова інтерпретація: розкриття образного змісту, стильова й жанрова відповідність, переконливість художнього задуму, логіка музичної драматургії, виразність виконавських рішень	10
Художня цілісність і сценічна реалізація: артистизм, виконавська самостійність, сценічна культура, емоційна виразність, стабільність і завершеність виконання програми	10
Разом	**40**

Кожен критерій оцінюється від 0 до 5 балів відповідно до рівня продемонстрованих результатів здобувачем на екзамені:

Кількість балів	**Характеристика рівня виконання**
9–10	Високий рівень: технічно вільне, точне, художньо переконливе та самостійне виконання
7–8	Добрий рівень: упевнене виконання з окремими недоліками, які не порушують загальної художньої цілісності
5–6	Задовільний рівень: основні вимоги виконано, але наявні помітні технічні або художньо-інтерпретаційні недоліки
3–4	Недостатній рівень: істотні технічні, текстові, інтонаційні або інтерпретаційні помилки

1–2	Низький рівень: виконання фрагментарне, професійні навички продемонстровані недостатньо
0	Результат за відповідним критерієм не продемонстровано

Оцінювання здійснюється за сукупним результатом виконання екзаменаційної програми. Бали за кожним критерієм виставляються з урахуванням змісту виконаних творів і специфіки відповідної профілізації.

Оцінювання на екзамені відображає якість цілісного художньо-виконавського результату, а поточний контроль — рівень виконання навчальних завдань протягом семестру.

У кожному семестрі застосовується однакова система розподілу балів: поточний контроль — 60 балів, екзамен — 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
74-81	**C**		
64-73	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання рівнів навчальних досягнень

Високий рівень — 90–100 балів (A, відмінно)

Здобувач повністю виконав індивідуальну виконавську програму та продемонстрував високий рівень професійної майстерності, технічну свободу, надійність і точність виконання, стильову достовірність, художню цілісність та переконливість інтерпретації.

Вільно й усвідомлено володіє професійними виконавськими прийомами відповідно до профілізації, виявляє самостійність художнього мислення, здатність до творчого пошуку та реалізації власної інтерпретаційної концепції.

Публічне виконання відзначається артистизмом, сценічною витримкою, професійною культурою та художньою довершеністю.

Достатній рівень — 82–89 балів (B, добре)

Здобувач виконав індивідуальну програму на високому професійному рівні. Демонструє належну технічну підготовку, стильову відповідність, сформовану художньо-виконавську концепцію та переконливу сценічну реалізацію.

У виконанні можуть бути окремі несуттєві технічні, інтонаційні або художньо-інтерпретаційні неточності, що не порушують загальної цілісності та професійного рівня виступу.

Достатній рівень — 74–81 бал (C, добре)

Здобувач виконав передбачену індивідуальну програму, продемонстрував достатній рівень професійної майстерності, розуміння жанрових і стильових особливостей творів, володіння основними засобами виконавської виразності.

Виконання загалом є художньо цілісним, проте характеризується окремими технічними, інтонаційними, артикуляційними або інтерпретаційними недоліками. Самостійність художнього мислення та сценічна переконливість сформовані на достатньому рівні.

Середній рівень — 64–73 бали (D, задовільно)

Здобувач загалом виконав програмні вимоги, продемонстрував базовий рівень професійних виконавських навичок і розуміння художнього змісту музичних творів.

Водночас у виконанні спостерігаються помітні технічні неточності, недостатня свобода володіння виконавськими прийомами, непослідовність фразування, артикуляції, динаміки або інших спеціальних засобів виразності. Художня концепція сформована не повною мірою, сценічне виконання недостатньо стабільне.

Середній рівень — 60–63 бали (E, задовільно)

Здобувач продемонстрував мінімально допустимий рівень досягнення результатів навчання. Основні завдання індивідуальної виконавської програми виконано, проте наявні суттєві технічні, текстові, інтонаційні або художньо-інтерпретаційні недоліки.

Володіння професійними виконавськими прийомами обмежене, художня інтерпретація недостатньо переконлива, сценічне виконання характеризується нестабільністю. Здобувач потребує подальшого вдосконалення професійної майстерності.

Низький рівень — 35–59 балів (FX, незадовільно)

Здобувач не досяг мінімально необхідного рівня результатів навчання. Індивідуальна виконавська програма опрацьована частково або на недостатньому професійному рівні.

Виконання характеризується суттєвими технічними, текстовими, ритмічними, інтонаційними або інтерпретаційними помилками, недостатньою сформованістю професійних навичок, фрагментарністю художньої концепції та нестабільністю сценічної реалізації.

Потребує суттєвого доопрацювання виконавської програми.

Початковий рівень — 0–34 бали (F, незадовільно)

Здобувач не виконав передбачених програмних вимог або продемонстрував лише окремі фрагменти індивідуальної виконавської програми.

Не сформовано необхідного рівня професійних виконавських навичок, відсутнє цілісне розуміння художнього змісту й стильових особливостей творів. Суттєві технічні та інтерпретаційні недоліки унеможливлюють належне виконання програми.

Основні результати навчання не досягнуті.

Умови та політика опанування навчальної дисципліни

Умовами опанування навчальної дисципліни «Виконавська майстерність» є:
- регулярне відвідування усіх занять згідно з розкладом та систематичне виконання поставлених завдань;
- дотримання Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf);
- дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК:
https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html;
Кодекс академічної доброчесності ХДАК:
https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html);
- запобігання / протидія булінгу (цькуванню) (Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК
https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf).

Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf).

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf).

Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про порядок ліквідації академічної заборгованості здобувачами вищої освіти ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_laz.pdf).

Принципи відповідального та етичного використання ШІ в академічній діяльності учасників освітнього процесу ХДАК визначено в Положенні про використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі, науковій та мистецькій діяльності ХДАК
(https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_shi_26.pdf).

Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус.
3. Нотна література.
4. Наукова та методична література з проблем виконавства.
5. Аудіо- та відеозаписи майстер-класів і концертних виступів видатних виконавців.

Рекомендована література

1. Боголюбов О. Сучасна джазова композиція: від концепції до контролю якості. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2025. № 4. DOI: https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2025.351981.
2. Бреславець Г. М. Реконструкція фольклорного тексту в українській музичній культурі останньої третини XX — початку XXI століття : дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.04. Харків, 2018. 222 арк.
3. Бреславець Г. М., Карчова Ю. І., Теслер Т. М. Problems of Folk Song Performance in the Aesthetic Parameters of Metamodernism. 2025. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-609-6-9.
4. Бреславець Г., Рябуха Н., Осипенко В. Фольклор як джерело національної символіки в українській музиці XIX-XX століть // Наукові збірки ЛНМА імені М.В.Лисенка, Вип.55, 2026. С.34-41. DOI: https://doi.org/10.32782/2310-0583-2026-55-05
5. Вокалізи у системі вокальної підготовки : метод. рекомендації до практичного курсу «Академічний спів» / уклад.: В. О. Гіголаєва-Юрченко, О. Ю. Смирна, Л. В. Давидович. Харків : ХДАК, 2025. 60 с. URL: https://repository.ac.kharkov.ua/items/c1717cbc-6cff-4982-99c1-ca8fa913dd82.
6. Воскобойнікова Ю. В. Образ пророка як драматургічна вісь ораторії «Страсті за Тарасом» Євгена Станковича. *Культура України*. 2026. Вип. 94. С. 149–156. DOI: https://doi.org/10.31516/2410-5325.094.14.
7. Гіголаєва-Юрченко В. О., Смирна О. Ю., Давидович Л. В. Ґендерні відмінності у навчанні академічному вокалу: педагогічний підхід викладачів ХДАК. *Слобожанські мистецькі студії*. 2025. Вип. 2 (8). С. 21–25.
8. Данилюк Я. В. Відеозапис як ключовий засіб контролю виконавської майстерності домристів у дистанційному навчанні : метод. рекомендації для самостійної роботи. Харків : ХДАК, 2025. 25 с. URL: https://repository.ac.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/cbc909b1-fa88-45f9-8d48-ea58e59dab08/content.
9. Калашник, М. Музичний тезаурус як сховище музичних знань : монографія / М. Калашник, Ю. Лошков : LAP LAMBERT Academic Publishing, 2020. — 129 с.
10. Карчова Ю. І. Сучасні тенденції інтерпретування української народнопісенної виконавської парадигми. *Культура України*. 2018. Вип. 61. С. 138–148. DOI: https://doi.org/10.31516/2410-5325.061.014.
11. Козеняшев Є. А. Перманентне дихання при грі на кларнеті : метод. рекомендації.. Харків : ХДАК, 2023.
12. Красовська Л. О., Кудрич Л. В., Манько С. Б., Михайлюченко О. М., Іванов В. В. Українська вокальна естрада початку XXI ст.: у пошуках новаційних концептуальних обріїв. *Слобожанські мистецькі студії*. 2025. Вип. 1 (7). DOI: https://doi.org/10.32782/art/2025.1.11.
13. Лі Шуай, Лошков Ю. Джаз як системне явище : монографія / Лі Шуай,; М-во культури, молоді та спорту України, Харків. держ. акад. культури. - Харків : ХДАК, 2019. - 182 с.
14. Лоцман Р. Український народний спів: класифікація та особливості. *Мистецтво та освіта*. 2022. № 1–2 (103–104). С. 2–9. DOI: https://doi.org/10.32405/2308-8885-2022-1-2(103-104)-2-9.

15. Мельник Ю., Теплова О., Рябуха Н. Імпровізація у фортепіанному мистецтві: від традиційних форм до авангардних технік // Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич: ВД «Гельветика», 2026. Вип. 97, том 2. С. 182-187. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4863/97-2-25
16. Рябуха Н. О. Відображення романтичного звуковідчуття у фортепіанних творах Ф. Шопена і Ф. Ліста. *Культура України*. Серія: Мистецтвознавство. 2016. Вип. 53. С. 18–28.
17. Рябуха Н. О. Звуковий образ світу: онто-сонологічне дослідження фортепіанного мистецтва XX — початку XXI ст. : монографія. Харків : Бровін О. В., 2016. 334 с.
18. Рябуха Н. О. Поетика звукового образу світу Б. Лятошинського (на прикладі фортепіанної творчості). *Культура України*. Серія: Мистецтвознавство. 2015. Вип. 51. С. 26–39.
19. Рябуха Н., Бреславець Г., Бовсунівська Н. Фольклорні мотиви в українській професійній музиці кінця XIX – першої половини XX століття: мистецтвознавчий аналіз // Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич: ВД «Гельветика», 2026. Вип. 96, том 1. С. 64-71. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4863/96-1-9
20. Сіньбінь Фу, Воскобойнікова Ю. В. Технологія створення віртуальних хорових проєктів: до проблеми ефективності. *Культура України*. 2026. Вип. 93. С. 125–134. DOI: https://doi.org/10.31516/2410-5325.093.13.
21. Сташевська І. О. Формування штрихової майстерності майбутніх скрипалів. Луганськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. 58 с.
22. Сташевська І. О., Данильченко Ю. А. Імпровізація Р. Діка «Sliding Life Blues» для флейти соло (у транскрипції М. Кілінг): аналіз реалізації сучасних виконавських технік. *Культура України*. 2025. Вип. 88. С. 96–103. DOI: https://doi.org/10.31516/2410-5325.088.10.
23. Сташевський А. Я. Сучасна українська музика для баяна: виражальні засоби, композиційні технології, інструментальний стиль : монографія. Луганськ : Янтар, 2013. 466 с.
24. Теорія та практика візантійської музики : навч.-практ. посіб. (нотне видання) / уклад. І. Л. Сахно. Харків : ХДАК, 2023. 214 с.
25. Теплова О., Рябуха Н., Копелюк О. Фортепіанний концерт як синтез сольного виконавства та оркестрового мислення // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зб. Вип. 52. Рівне : РДГУ, 2026. С. 297–301. DOI: https://doi.org/10.35619/ucpmk.52.1152
26. Тетерін Р. В., Щепакін В. М. Специфіка використання скету українськими джазовими вокалістами. *Культура України*. 2026. Вип. 93. С. 115–124. DOI: https://doi.org/10.31516/2410-5325.093.12.
27. Фізична витривалість здобувачів як один із чинників досягнення професійної майстерності у фортепіанному виконавстві : метод. рекомендації для самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої музичної освіти / уклад.: О. Ю. Степанова, А. Ю. Рум'янцева. Харків : ХДАК, 2026. 76 с. URL: https://repository.ac.kharkov.ua/items/962c58dc-69d9-45b7-b898-03d2092adad6.
28. Формування психологічної адаптації до публічного фортепіанного виступу : метод. рекомендації для самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої музичної освіти /

уклад.: О. Ю. Степанова, А. Ю. Рум'янцева. Харків : ХДАК, 2025. 58 с. URL: https://repository.ac.kharkov.ua/items/eafe6a74-72e3-4f6c-ac2f-1201b2b19469.

29. Beck J. H. Encyclopedia of Percussion. 2nd ed. Routledge, 2007.

30. He Shijie. Оперна кантилена у світлі жанрово-стильового текстологічного підходу. Музичне мистецтво і культура. 2025. Вип. 45. С. 282–295. DOI: https://doi.org/10.31723/2524-0447-2025-45-20 .

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури. Режим доступу: http://lib-hdak.in.ua/

2. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. Режим доступу: https://korolenko.kharkov.com/

3. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека ім. К. С. Станіславського. Режим доступу: http://mtlib.org.ua/

4. Нотні електронні бібліотеки: https://violinsheetmusic.org/ https://imslp.org/wiki/List_of_compositions_featuring_the_violin

5. Інституційний репозитарій Харківської державної академії культури (eKhSACIR). URL: https://repository.ac.kharkov.ua/home.

6. Бібліотека Харківської державної академії культури. URL: http://lib-hdak.in.ua/.

7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: https://www.nbuv.gov.ua/.

8. Науковий збірник «Культура України» (ХДАК). URL: https://ku-khsac.in.ua/